

НАВЧАЛЬНО

НАУКОВИЙ

ІНСТИТУТ ПРАВА

Співпраця у сфері прямого оподаткування в рамках ЄС

Таблиця 1. Структурована система податків, у % до ВВП

Країна	Непрямі податки	Прямі податки	Соц. платежі	Загальна частка
Великобританія	13,3	15,5	8,0	36,7
Німеччина	11,7	10,2	18,0	40,4
Франція	15,3	11,1	18,2	43,9
Данія	17,2	29,9	1,7	49,0
Швеція	17,1	18,7	14,9	50,7
Литва	11,1	8,5	8,7	28,3
Словаччина	11,6	6,0	11,3	28,9

1. Із даних таблиці видно, що *рівень оподаткування* (частка податкових надходжень у ВВП) в «старих» (ЄС-15) і «нових» членах (ЄС-12) коливається від 28-29% (Литва, Словаччина) до 49-51% (Данія, Швеція) Середній показник рівня оподаткування в країнах ЄС дорівнює 37,4 відсотка. Для Швеції, а також Австрії, Бельгії, Італії та Люксембургу частки надходжень у ВВП непрямих, прямих податків, а також соціальних платежів збалансовані.

2. «Нові» члени ЄС мають суттєвий внесок податків на споживання в загальних надходженнях (в середньому на 8-10 % більше, ніж в ЄС – 15). Вони мають більш енергоємні технології і, як наслідок, оподаткування енергоносіїв податком на додану вартість.

3. Спільним для країн ЄС є те, що *частка акцизу на енергоносії* в надходженнях акцизного податку *значна* і коливається від 54% – у Великобританії до 80% – в Італії.

4. *«Податковий демпінг» з боку «нових» країн ЄС призвів до значній диференціації в прямому оподаткуванні мобільних баз (капітал, праця):*

- частка прямих податків у ВВП становить: у ЄС – 15 від 10,2% (Німеччина) до 30% (Данія), у ЄС-12 не сягає і 10%;
- - різниця у ставках корпоративного оподаткування та прибуткового податку близько 10 відсоткових пунктів на користь ЄС-15.

Пріоритети оподаткування в країнах ЄС :

*Данія, Великобританія, Нідерланди,
Люксембург, Чехія – віддавання переваги
оподаткуванню прибутку з корпорацій;*

*Німеччина, Франція, Австрія, Словенія,
Польща – вирівнювання фіскальної функції
прибуткового податку та соціальних платежів
з працівників;*

*Данія, Швеція, Фінляндія, Нідерланди –
максимальна увага можливостям податку з
доходів фізичних осіб при незначному
навантаженні на соціальні платежі;*

Країни Балтії, Болгарія, Словаччина, Румунія - суттєве обмеження прогресії прибуткового податку з метою детінізації доходів окремих верств населення;

В Нідерландах, Ірландії та Кіпрі – податки на майно формують суттєву частину доходів бюджетів, а Великобританія і Норвегія (не є членом ЄС) активно розвивають ресурсне оподаткування.

«Податковий демпінг», який характеризується, перш за все, низьким рівнем ставок податку на прибуток, а також певними пільгами в оподаткуванні доходів громадян стимулює на єдиному європейському економічному просторі не тільки добросовісну (fair), але також і згубну (harmful) податкову конкуренцію

Результатом «податкового демпінгу» є те, що низькі податкові ставки, які використовують «нові» члени ЄС, фактично покриваються прямими фінансовими субсидіями, отриманими від країн-донорів Співдружності, ядро яких складають держави з високим рівнем оподаткування.

Заслуговують уваги ініціативи Німеччини та Франції щодо запровадження тактики сучасної європейської податкової гармонізації :

- прийняття спільних рішень у сфері координації податкової політики ЄС шляхом одержання більшості голосів країн - членів ЄС; при цьому пропонується заборонити можливість накладання вето незгодними сторонами;

- укладання угоди з новими членами ЄС про своєрідний «податковий коридор», тобто фіксація і без того помірних ставок прямих та непрямих податків у країнах, які тільки вступили в ЄС, та недопущення їх зменшення в подальшому;

- необхідність проведення серйозних реформ в країнах, що приєдналися (особливо ті, які мають великий бюджетний дефіцит).
Основна мета — забезпечити бюджетну економію та скоротити державні витрати;

- підвищення рівня прямого оподаткування, як одного із основних напрямів майбутньої податкової реформи у країнах, що приєдналися;

- нарощування надходжень за рахунок непрямих податків шляхом вирівнювання ставок ПДВ на різні види споживчих товарів.

Висновок

Безумовно, на сьогодні у рамках ЄС ще залишається не вирішеним питання щодо формування єдиного оптимального європейського оподаткування, яке б виступало передумовою стабільно високих темпів економічного зростання інтегрованих національних економік.

Проблеми оподаткування «старих» і «нових» країн - членів ЄС є типовими і для вітчизняної податкової системи. Наміри на європейську інтеграцію нашої країни очевидні: з лютого 2008 року Україна є членом Світової організації торгівлі (СОТ), у 2010 році прийнятий Податковий кодекс, основною метою якого є наближення національної податкової системи до загальноприйнятих правил міжнародної та Європейської практики, у 2012 році парафрована Угода про асоціацію Україна – ЄС.

Процес адаптації вітчизняної податкової системи до європейських стандартів має свою динаміку та особливості. В сучасних умовах визначальними напрямками роботи є:

- поступове збільшення рівня оподаткування (на сьогодні частка податкових надходжень у ВВП становить 29,3%, ріст до попереднього року - 0,8%) до середнього показника країн ЄС (37,4%), усунення диспропорцій оподаткування мобільних (капітал, праця) та немобільних баз (споживання, природні ресурси, власність), показники фіскальної ефективності непрямого та прямого оподаткування становлять 13,6% та 8,9% к ВВП, тобто на рівні відповідних показників більшості країн – «нових» членів ЄС;

- вирішення питання щодо зменшення податкового тиску на економіку за рахунок зменшення ставок за основними бюджетоформуючими податками (з 2014 року ПДВ до 17 відсотків, податку на прибуток – до 16 відсотків), що передбачено Податковим Кодексом, та подальшого скорочення кількості податків та платежів (зменшено з 39 до 23 і планується залишити 9 податків);

- вдосконалення підходів до оподаткування природних ресурсів та акцизного податку: частки цих платежів в загальних податкових надходженнях залишаються незначними (4,4% та 10,1% відповідно) і мають тенденцію до зменшення. На енергоносії (бензин, нафтопродукти, скраплений газ) припадає лише 27% надходжень з акцизного податку.

Гармонізація оподаткування в ЄС — це процес, який має конкретні напрямки розвитку, своєю динаміку. Європейські країни роблять спробу оптимізувати оподаткування (впроваджувати нові податкові технології на основі самооподаткування, підтримувати високий рівень соціальних стандартів тощо).

Список використаної літератури:

1. Ортинський В.Л. Основи права України, вид.2-ге, доповнене і перероблене / В.Л. Ортинський. - Львів: Оріяна-Нова, 2005. - 368 с.
2. Diamond J., Zodrow G. Economic Effects of a Personal Capital–Income Tax Add–On to a Flat Tax // FinanzArchiv. – 2007. – Vol. 63. – No. 3. – P. 374–395.
3. Genser B., Reutter A. Fiscal Policy in Action. Moving Towards Dual Income Taxation in Europe // FinanzArchiv. – 2007.– Vol. 63. – No. 3. – P. 436–456.
4. Податковий менеджмент: навч. посіб./ Л.О. Омелянович [та ін.]. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. - 230 с.
5. Соколовська А. Теоретичні засади визначення податкового навантаження та рівня оподаткування економіки / А. Соколовська // Фінанси України. - 2006. -№7. – С. 4-12

**ДЯКУЮ
ЗА УВАГУ**

